ជំពូក ៥

ឆ្លើយតបនឹងការប្តេជ្ញាអន្តរជាតិ

- ស្ថានភាពនៃការផ្តល់ជំនួយ : នៅតិចតួចណាស់
- វាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ជំនួយ
- តើជំនួយផ្តោតលើសមភាពឬទេ?
- ការចាយវាយដែលទាក់ទងនឹងពហុអ្នកផ្តល់ជំនួយ
- កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីឲ្យមានភាពស៊ីចង្វាក់គ្នា
- ការផ្តួចផ្តើមគំនិតដើម្បីពន្លឿនដំណើរការ : ឆ្នាំទី ៣

កាតព្វកិច្ចចំពោះមុខទាំងទ្វេដែលត្រូវបំពេញឲ្យបានគឺការពង្រឹងគុណភាព និងការពង្រីកឱកាសចូលរៀនឲ្យបានស្មើគ្នាទាមទារឲ្យមានការវិនិយោគដែលមាននិរន្តរភាពមួយ ហួសពីសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសមួយចំនួនធំ។ ជំពូកនេះនិយាយទាក់ទងនឹងបញ្ហាជំនួយ វិភាគពីការប្រឹងប្រែងដើម្បីពង្រឹងកិច្ចសហការរវាងអ្នកផ្តល់ជំនួយ និងរដ្ឋាភិបាល និងតាមដានពិនិត្យភស្តុតាងនៃប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ជំនួយសម្រាប់ការអប់រំ។

រូបភាពទូទៅ

ជំនួយសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍មានការកើនឡើងវិញ ដោយមានការបែងចែកសរុបជិត ៦ កោដិដុល្លាអាមេរិកនៅឆ្នាំ ២០០២ នេះគឺជាចំនួនដ៏ច្រើនជាងគេគិតចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩២ មក។ ការកើនឡើងវិញនេះបង្ហាញពីការកើនឡើងនៃការផ្ដល់ជំនួយទ្វេភាគី និងប្រហែលជាអាចដោយសារការសន្យាដែលគេបានធ្វើនៅឯសន្និសីទអន្តរជាតិស្ដីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនៅឆ្នាំ ២០០២ នៅ ម៉ុងតេរី។ ប្រសិនជាគេអាចបំពេញបាននូវរាល់ការសន្យាទាំងអស់ដែលគេបានធ្វើនៅម៉ុងតេរី ជំនួយអាចឡើងរហូតដល់ ១៦ កោដិដុល្លាអាមេរិក – ពោលគឺ ប្រហែល ៣០% នៅត្រឹមឆ្នាំ ២០០៦។ ទោះបីជាជំនួយហាក់ដូចជាច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ក៏ដោយ ក៏ចំនួននេះនៅតែតិចជាងចំនួនដែលគេគិតទុកដើម្បី សម្រេចគោលដៅអប់រំទាំង ៦ ដែលមានចំនួនប្រហែលជា ៥០ កោដិ ក្នុងមួយ ឆ្នាំ។ គ្មានការធានាណាមួយទេថា នឹងមានថវិកាបន្ថែមសម្រាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សដូចជាការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាជាដើម។

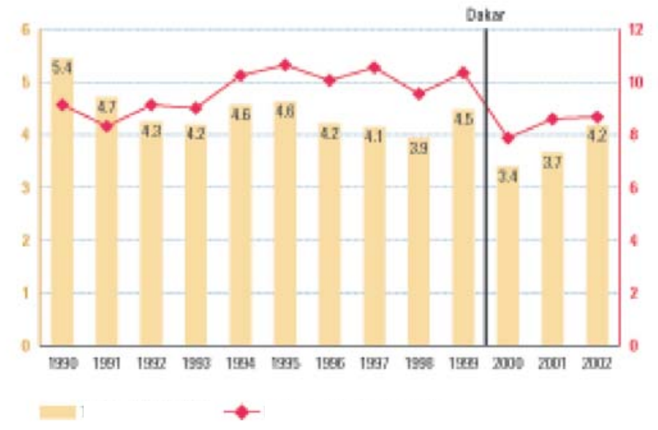

ជំនួយទ្វេភាគី : សញ្ញានៃការកើនឡើង

ជំនួយទ្វេភាគីកំពុងតែកើនឡើង[៧] : នៅឆ្នាំ ២០០២ ចំនួនកើនឡើងលើសពី ៤ កោដិដុល្លាអាមេរិក។ នេះគឺជាការកើនឡើងលើកទី ១ ចាប់តាំងពី ឆ្នាំ ១៩៩៩ មក (មើលក្រាហ ៥.១)។ ចំនួននេះតំណាងឲ្យប្រហែល ៩% នៃជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការសរុប។ គេសង្ឃឹមថា ចំណែកនេះនឹង មានការកើនឡើង បើតាមការសន្យាដែលគេបានធ្វើនៅក្នុងវិស័យអប់រំចាប់តាំងពីកិច្ចប្រជុំដាកាមក។ នៅឆ្នាំ ២០០១ និង ២០០២ ប្រទេសចំនួន ៨[៨] ប្ដេជ្ញាផ្ដល់យ៉ាងហោចណាស់ក៏ ១០០ លានដុល្លាដែរ ដល់វិស័យអប់រំទាំងអស់បញ្ចូលគ្នាទៅមានប្រហែលចំនួន ៨៥% នៃជំនួយអប់រំទ្វេភាគី។ ជំនួយអប់រំទ្វេភាគីទាំងអស់ច្រើនផ្ដល់ទៅអនុតំបន់អាហ្វ្រិកសាហារ (៣០%) អាស៊ីបូព៌ា និងប៉ាស៊ីភិក (២៧%) និងរដ្ឋអារ៉ាប់ (១៨%)។

គេអាចវិភាគអាទិភាពដែលអ្នកផ្ដល់ជំនួយផ្ដល់ដល់ការអប់រំ[៩] ទោះបីជាគេត្រូវចងចាំថា នីតិវិធីធ្វើរបាយការណ៍អន្តរជាតិអាចប៉ាន់ប្រមាណជំនួយអប់រំទាបក៏ដោយ ដោយសារតែនិន្នាការចំពោះជំនួយដែលគាំទ្រថវិកាទូទៅ និងគម្រោងដែលមានសម្រាប់ច្រើនជាងមួយវិស័យក៏ដោយ។ ប្រទេសនូវែលសេឡង់ផ្ដល់អាទិភាពចំនួន ៣.៥ ដងច្រើនជាងមធ្យមរបស់ប្រទេស OECD-DAC។ សហរដ្ឋអាមេរិកផ្ដល់អាទិភាពតិចចំពោះការអប់រំនៅក្នុងកញ្ចប់ផ្ដល់ជំនួយរបស់ខ្លួន។ ក្នុងចំណោមប្រទេសផ្ដល់ជំនួយធំៗទាំង ៨ បារាំង អាល្លឺម៉ង់ កាណាដា និងអេស្ប៉ាញផ្ដល់អាទិភាពដល់ការអប់រំ បើគិតតាមការវាស់វែង បែបនេះ។

ជំនួយទ្វេភាគីដល់ការអប់រំមូលដ្ឋានកើនដល់ ០.៩ កោដិដុល្លាអាមេរិកក្នុងមួយ ឆ្នាំ ឬ ២៩% នៃការផ្ដល់ជំនួយទ្វេភាគីទាំងអស់ដល់ការអប់រំនៅឆ្នាំ ២០០១–២០០២។ ក្នុងចំណោមប្រទេសទាំង ៨ នូវែលសេឡង់ ចក្រភពអង់គ្លេស និងសហរដ្ឋអាមេរិកបែងចែកថវិកាចំនួន ៧០%នៃការផ្ដល់ជំនួយអន្តរជាតិរបស់គេដល់ការអប់រំមូលដ្ឋាន នៅពេលដែលអ្នកផ្ដល់ជំនួយធំទាំង ៣ គឺ បារាំង ជប៉ុន និងអាល្លឺម៉ង់ហាក់ដូចជាចាប់អារម្មណ៍លើការអប់រំ ក្រោយមធ្យមសិក្សាវិញ។

ប្រសិនជាគេអាចបំពេញបាននូវរាល់ការសន្យាទាំងអស់ដែលគេបានធ្វើនៅម៉ុងតេរី ជំនួយអាចឡើងរហូតដល់ ១៦កោដិដុល្លាអាមេរិក – ពោលគឺប្រហែល ៣០ ភាគរយនៅត្រឹមឆ្នាំ ២០០៦

ភ្នាក់ងារពហុភាគី : ពុំមានការកែប្រែច្រើនទេ

ភ្នាក់ងារពហុភាគី – លើកលែងតែធនាគារពិភពលោកចេញ – បែងចែកថវិកាចំនួន ០.៦៦ កោដិដុល្លា អាមេរិកសម្រាប់ឆ្នាំសិក្សា ២០០១–២០០២ ដល់វិស័យអប់រំ។ ចំនួននេះគឺបានតែចំនួន ១៧% នៃជំនួយទ្វេភាគីសរុបទាំងអស់ និងចំនួននេះតិចជាងចំនួនកាលពីឆ្នាំសិក្សា ១៩៩៩–២០០០ ដែលមានចំនួន ០.៨ កោដិដុល្លា។ ទោះបីជាគណៈកម្មការអឺរ៉ុបនៅតែបន្តជាអ្នកនាំមុខនៅក្នុងការផ្ដល់ជំនួយ ជំនួយដល់វិស័យអប់រំបានធ្លាក់ចុះ ១% ដែលនៅសល់តែ ៤% នៃជំនួយសហគមន៍អឺរ៉ុបសរុបទាំងអស់។

ធានាគារពិភពលោកនៅតែជាអ្នកផ្ដល់ជំនួយដ៏ធំជាងគេបង្អស់តែមួយគត់ដល់ការអប់រំ។ ការផ្ដល់ប្រាក់ កំចីដល់ការអប់រំបានកើឡើងពី ៣% នៅចុងទសវត្សរ៍ទី ៦០ ដល់៧% នៅទសវត្សរ៍ ១៩៩០ មុនពេលចុះបន្តិចវិញដល់ ៦% នៅដើមទសវត្សរ៍ ២០០០ នេះ។ នៅក្នុងអំឡុងទសវត្សរ៍ទី ៩០ សមភាពនៃការផ្ដល់ប្រាក់កំចីដល់ការអប់រំមានការផ្លាស់ប្ដូរ : ការអប់រំមូលដ្ឋាន នៅតែជាផ្នែកដ៏សំខាន់ ជាងគេបង្អស់ ទោះបីជាជំនួយ ដល់ការអប់រំទូទៅមានការកើនឡើងគួរឲ្យកត់សំគាល់ក៏ដោយ[១០]។

បន្ថែមលើការសន្យា

ជំនួយទ្វេភាគី និងពហុភាគីដល់ការអប់រំមូលដ្ឋានមានចំនួន ១.៥៤ កោដិនៅក្នុងឆ្នាំសិក្សា ២០០១ – ២០០២ – លើសឆ្នាំសិក្សា ១៩៩៩-២០០០ បន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ។ គម្លាតនៃការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុនៅតែមាន បើទោះជាការសន្យាថ្មីៗត្រូវបានបំពេញហើយក៏ដោយ។ ប្រសិនជាអ្នកផ្តល់ជំនួយទាំងអស់ផ្តល់ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍បន្ថែមចំនួន ១៦ កោដិ នៅត្រឹមឆ្នាំ ២០០៦ ដូចដែលបានសន្យានៅម៉ុងតេរីមានន័យថា ក្នុងមួយឆ្នាំៗគេត្រូវបង្កើនជំនួយចំនួន ០.៤ កោដិសម្រាប់ការអប់រំមូលដ្ឋាន ប្រសិនជាគ្មានការប្រែប្រួលនៅក្នុងការបែងចែកទេនោះ។ ផ្នែកសម្របសម្រួលហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ (ដែលស្នើដោយចក្រភពអង់គ្លេស) ដោយពិនិត្យមើលធនធានទីផ្សារពិភពលោក ដើម្បីឆ្លើយតបគោលដៅអភិវឌ្ឍសហសតវត្សនៅមុន ឬត្រឹមឆ្នាំ ២០១៥ នឹងត្រូវបង្កើនជំនួយឲ្យបាន ១.២៤ កោដិសម្រាប់ការអប់រំមូលដ្ឋានក្នុងមួយឆ្នាំ[១១]។ ធនធានអន្តរជាតិប្រចាំឆ្នាំសរុបសម្រាប់ការអប់រំមូលដ្ឋាននឹងកើនឡើងដល់ ៣.២ កោដិ – កើនឡើងពីរដង នៃជំនួយបច្ចុប្បន្ន ប៉ុន្តែនៅតែតិចជាងចំនួនដែលគេប៉ាន់ស្មានទុកចំនួន ៥.៦ កោដិ នៅក្នុងធនធានបន្ថែមប្រចាំឆ្នាំ ដែលតម្រូវឲ្យមានដើម្បីសម្រេចការធ្វើសកលកម្មអប់រំបឋមសិក្សា និងសមភាព យេនឌ័រគិតជាតួលេខនៅក្នុងចូលរៀននៅសាលា។

លើកកំពស់ជីវភាពរបស់អ្នកក្រ

បញ្ហាប្រសិទ្ធភាពនៃជំនួយ និងកំរិតនៃជំនួយជួយឲ្យមានការកើនឡើងនៃលទ្ធផលសិក្សាមានសារៈសំខាន់ណាស់។ ការពិតទៅ ការប្រើប្រាស់ជំនួយឲ្យបានត្រឹមត្រូវសម្រាប់ពេលនេះនឹងនាំឲ្យមានការប្រឹងប្រែងកាន់តែប្រសើរនៅពេលក្រោយ។

> ដោយមានការចងសម្ព័ន្ធភាពជាសកលប្តេជ្ញាសម្រេចឲ្យបានគោលដៅអភិវឌ្ឍសហសវត្ស ពីការព្រមព្រៀងគ្នាយ៉ាងទូលំទូលាយមួយថា ការរីកចម្រើនដែលមាននិរន្តរភាពនៅក្នុងជីវភាពរស់នៅរបស់ជនក្រីក្រ គឺជាសូចនាករណ៍សំខាន់នៅក្នុងការវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពជំនួយ។

ដោយមានការចងសម្ព័ន្ធភាពជាសកលប្តេជ្ញាសម្រេចឲ្យបានគោលដៅអភិវឌ្ឍសហសវត្សរ៍ ការព្រមព្រៀងគ្នាយ៉ាងទូលំទូលាយមួយថា ការរីកចម្រើនដែលមាននិរន្តរភាពនៅក្នុងជីវភាពរស់នៅរបស់ជនក្រីក្រ គឺជាសូច្ចនាករណ៍សំខាន់នៅក្នុងការវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ជំនួយ។ គោលការណ៍សំខាន់ៗចំនួន ៣ នៃបទពិសោធន៍ល្អៗរបស់អន្តរជាតិរួមមាន : សារៈសំខាន់នៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍដែលរៀបចំឡើងល្អគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ការបន្សុីគ្នាឲ្យជិតស្និទ្ធរវាងអ្នកផ្តល់ជំនួយ និងអាទិភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល និងធ្វើឲ្យស្របគ្នានៃការអនុវត្តរបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយទាំងអស់។ ភស្តុតាងដែលកើនឡើងបង្ហាញថា គោលនយោបាយជាតិល្អៗដើម្បីលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រគឺជាការពិចារណាមួយ ដែលចេះតែមានសារៈសំខាន់ឡើងសម្រាប់ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ នៅពេលដែលគេត្រូវសម្រេចថាតើជំនួយរបស់គេគួរតែ ផ្តល់ទៅខាងណា។

ជំនួយសម្រាប់ការអប់រំគួរត្រូវគេបានឃើញនៅក្នុងបរិបទបែបនេះ។ ប្រសិនជាគោលនយោបាយរបស់ជាតិល្អៗគឺជាចំនុចចាប់ផ្តើមសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ជំនួយឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព វាពុំមានការខ្វះខាតផែនការអប់រំតាមផ្នែកនោះទេ។

ក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន ១៣៨ ដែលគេបានធ្វើការស្ទាបស្ទង់មានប្រទេសចំនួន ៧៦% មានផែនការអប់រំតាមអនុផ្នែក និង ៨៣% កំពុងតែរៀបចំផែនការជាតិអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។ ប្រទេសចំនួន ៥៨ (៤០%) មានយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្របណ្តោះអាសន្ន ឬពេញលេញ។ ប៉ុន្តែគេគួរតែអានតួលេខទាំងនេះដោយមានការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់។ តើផែនការតាមផ្នែក និងផែនការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាជាផែនការដូចគ្នាទេ? ភស្តុតាងនៃការអនុវត្តផែនការទាំងអស់នេះនៅមានតិចតួចណាស់នៅឡើយ។ ខ្លះគ្រាន់តែជាអំណោះអំណាងនៃបំណងប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានគេសរសេរឡើងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការអន្តរជាតិ។

វាយតម្លៃជំនួយសម្រាប់ការអប់រំ

វង្វាយតម្លៃជាច្រើនអំពីគុណភាពនៃជំនួយសម្រាប់ការអប់រំត្រូវបានគេធ្វើឡើង។ ការស្រាវជ្រាវមួយ របស់ជំនួយសហគមន៍អឺរ៉ុបដល់ការអប់រំត្រូវបានគេធ្វើឡើងប្រទេសនៅក្នុងទ្វីអាហ្វ្រិក ការ៉ាប៊ីន និងប៉ាស៊ីភិក រវាងឆ្នាំ ១៩៩៣ និង២០០០ ហើយឃើញថាការសម្របសម្រួលរបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយមានប្រសិទ្ធភាពជាងគេនៅពេលដែលយុទ្ធសាស្ត្រទូទាំងវិស័យត្រូវបានគេយកមកអនុវត្ត ហើយនេះគឺជាវិធីដែលគេចង់បានសម្រាប់ជំនួយកម្មវិធីអប់រំ។

ការវាយតម្លៃរួមគ្នានៃការគាំទ្រពីខាងក្រៅដល់ការអប់រំមូលដ្ឋាននៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍត្រូវបានធ្វើដោយភ្នាក់ងារទ្វេភាគី និងពហុភាគីចំនួន ១៣ នៅក្នុងប្រទេសប៊ុលីវី ប៊ីគីណា ហ្វាសូ អ៊ូហ្គង់ដា និង ហ្សមប៊ី។ ការសិក្សាបង្ហាញពីចំនុចខ្សោយក្នុងទំនាក់ទំនងរវាងការរៀបចំកម្មវិធី និងអ្វីដែលអាចដំណើរការល្អនៅក្នុងមូលដ្ឋាន ជាពិសេសទាក់ទងនឹងការអប់រំគ្រូបង្រៀន កម្មវិធីសិក្សាសម្ភារសិក្សា និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន។ ការសិក្សាសាកល្បងមិនត្រូវបានគេធ្វើនៅក្នុងកម្មវិធីធំៗទេ។ ការវាយតម្លៃបង្ហាញថា កង្វះធំជាងគេគឺចេតនា និងការប្តេជ្ញាចិត្តកែលំអគុណភាពអប់រំមូលដ្ឋាន តាមរយៈការរកដំណោះស្រាយតាមតំបន់រៀងខ្លួន ដែលត្រូវបានគេរៀបចំឡើងពីក្រោមទៅលើ ជាជាងអ្វីដែលគេបានរៀបចំជាគំរូរួចជាស្រេចនៅកំរិតអន្តរជាតិ។ ការសិក្សាបានសន្និដ្ឋានថា ដៃគូល្អស្ថិតនៅលើការប្រើប្រាស់ជំនួយសម្រាប់ការអប់រំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ កត្តាដែលធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់គុណភាពនៃភាពជាដៃគូរួមបញ្ចូលពីវិធីសាស្ត្រដែលភ្នាក់ងារ និងក្រសួងសហការគ្នា វិនិយោគនៅក្នុងការងារកសាងបច្ចេកទេស និងរដ្ឋបាល កិច្ចព្រមព្រៀងលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ ដែលត្រូវបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់ និងទំនាក់ទំនងគ្នានៃជំនួយនៅក្នុងបរិបទនីមួយៗ។

វង្វាយតម្លៃទី ៣ សិក្សាពីជំនួយដែលផ្តល់ឲ្យការអប់រំនៅបឋមសិក្សានៅប្រទេសបង់ក្លាដេស ហ្គាណា ឥណ្ឌា ឥណ្ឌូណេស៊ី កែនយ៉ា និងម៉ាឡាវីដោយនាយកដ្ឋានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិរបស់អង់គ្លេស ពីឆ្នាំ ១៩៩៨ ទៅឆ្នាំ ២០០១។ ការវាយតម្លៃបញ្ជាក់ពីការលំបាកនៃរវាងការខិតខំប្រឹងប្រែងបង្កើនភាពម្ចាស់ការឲ្យអស់លទ្ធភាព និងការបង្កើនការចូលរួមរបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយ ការគ្រប់គ្រង និងការលំបាកនៃការឲ្យមានក្រសួងច្រើនចូលរួម និងកំរិតផ្សេងគ្នារបស់រដ្ឋាភិបាល និងកង្វះមូលដ្ឋានទិន្នន័យពិស្តារ និងត្រឹមត្រូវ។

ការវាយតម្លៃទាំងបីបានសន្និដ្ឋានថា ទោះជាមានការរីកចម្រើនឲ្យមានយុទ្ធសាស្ត្រដែលមានការសម្របសម្រួលស៊ីចង្វាក់គ្នា ដើម្បីផ្តល់ជំនួយដល់ការអប់រំក៏ដោយ ការជ្រើសរើសជាក់ស្តែងនៅតែជាបញ្ហាដែលត្រូវតែសមស្រប និងទន់ភ្លន់។

វិធីសាស្ត្រទូទាំងវិស័យជួយពង្រឹងភាពម្ចាស់ការជាតិនៃគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់អភិវឌ្ឍអប់រំ និងផ្ដល់ឱកាសសម្រាប់អ្នកផ្ដល់ជំនួយដោះស្រាយបញ្ហាគុណភាពអប់រំដែលមានជាយូរយារណាស់មកហើយ។ ការផ្លាស់ប្ដូរវិធីសាស្ត្រគម្រោងបានបង្កើតចំនួន ការចរចារគោលនយោបាយ និងការដាក់លក្ខខណ្ឌរបស់អ្នកផ្ដល់ជំនួយ។ វិធីសាស្ត្រទាំងពីរអាចជាការប្រឈមមុខរបស់ម្ចាស់ការមូលដ្ឋាន បង្កើនតម្រូវការសម្របសម្រួល និងកាត់បន្ថយការអនុវត្តជាពិសេសនៅកន្លែងដែលការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុរដ្ឋាភិបាលនៅខ្សោយ។ នៅក្នុងបរិបទនេះ ការកសាងសមត្ថភាព គឺជាប្រការដ៏សំខាន់។

ជំនួយ និងគុណភាព : ធ្វើឲ្យមានទំនាក់ទំនងគ្នា

មានការស្រាវជ្រាវតែមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះដែលសិក្សាពីទំនាក់ទំនងរវាងជំនួយ និងលទ្ធផលសិក្សា

មានការស្រាវជ្រាវតែមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ ដែលសិក្សាពីទំនាក់ទំនងរវាងជំនួយ និងលទ្ធផលសិក្សា។ នៅប្រទេសហ្គាណាជំនួយឧបត្ថម្ភរបស់ធនាគារពិភពលោកដល់បឋមសិក្សាតាមរយៈការផ្ដល់សៀវភៅសិក្សា និងកែលំអហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលាជួយឲ្យមានការកែលំអគុណភាពអប់រំ។

ប្រទេសមួយចំនួនបានបង្កើតសូចនាករណ៍សំខាន់ៗសម្រាប់វាស់វែងការរីកចម្រើននៅក្នុងប្រទេស។ នៅអ៊ូហ្គង់ដា ដែលបានទទួលថវិកាសម្រាប់ការអប់រំប្រហែល ៥០% ពីជំនួយបរទេស ក្រសួងអប់រំប្រើប្រាស់សូចនាករណ៍ដើម្បីពិនិត្យមើលគុណភាពអប់រំនៅបឋមសិក្សា។ សូចនាករណ៍ទាំងនេះរួមមានកំរិតវប្បធម៌របស់គ្រូបង្រៀន ផលធៀបគ្រូ/សិស្ស និងភាគរយសិស្សរៀនដល់ថ្នាក់ទី៦ ដែលអាចមានចំណេះដឹងគ្រប់គ្រាន់អំពីជំនាញមូលដ្ឋានគ្រឹះមួយចំនួនដែលបានកំណត់ជាលក្ខណៈជាតិ។ គេវាយតម្លៃការរីកចម្រើនយ៉ាងទៀងទាត់ដោយសហការជាមួយអ្នកផ្ដល់ជំនួយ។ ប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះដែរប្រទេសអេចូពីកត់សំគាល់សូចនាករណ៍គុណភាពចំនួន ៦ ដែលទាក់ទងនឹងកំរិតវប្បធម៌គ្រូ ផលធៀបសិស្ស/សៀវភៅសិក្សា និងលទ្ធសិក្សារបស់សិស្ស។

ឧទាហរណ៍នេះបង្ហាញថា ភ្នាក់ងារផ្ដល់ជំនួយមួយចំនួនបង្កើតការវាយតម្លៃរបស់ខ្លួនដើម្បីដឹងពីប្រសិទ្ធភាពនៃជំនួយលើគុណភាពអប់រំដោយប្រើសូចនាករណ៍សំខាន់ៗរបស់រដ្ឋាភិបាលធ្វើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់វាស់វែងការរីកចម្រើនជាជាងការប្រើសូចនាករណ៍របស់អ្នកផ្ដល់ជំនួយណាមួយ។

ទោះបីជាវាមានការលំបាកក្នុងការវាយតម្លៃឥទ្ធិពលជំនួយលើគុណភាពប្រកបដោយលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធច្បាស់លាស់ក៏ដោយសូចនាករណ៍សំខាន់មួយចំនួនអាចជាជំនួយដ៏ប្រសើរ។ សូចនាករណ៍ទាំងនេះរួមមានគោលនយោបាយអប់រំល្អៗដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នា និងអាចយកទៅអនុវត្តបាន។ គោលនយោបាយបែបនេះមានគោលបំណងច្បាស់លាស់សម្រាប់ផ្ដល់ឱកាសចូលរៀន សមធម៌ គុណភាព និងសូចនាករណ៍។ សូចនាករណ៍ទាំងនេះជាខ្នាតវាស់វែងដ៏សំខាន់របស់រដ្ឋាភិបាល និងជាចំនុចដៅសម្រាប់អង្គការទាំងអស់វាស់វែងការរីកចម្រើន។ នៅក្នុងន័យនេះ ការយកចិត្តទុកដាក់លើការវាយតម្លៃឲ្យបានទៀតទាត់មានលក្ខណៈសំខាន់ណាស់។

កម្មវិធីជំនួយដាច់ដោយឡែកពីគ្នា

គេក៏អាចមានការយល់ដឹងពីប្រសិទ្ធភាពជំនួយបានដែរដោយការវិភាគពីការបែងចែកធនធានរបស់អ្នក ផ្ដល់ជំនួយឲ្យទៅក្រុមធំ ឬតូចរបស់ប្រទេស។ លទ្ធផលពីការស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកផ្ដល់ជំនួយទ្វេភាគីធំៗចំនួន ២០ ដែលផ្ដល់ជំនួយដល់ប្រទេសចំនួន ១៤៩ បង្ហាញថា ភ្នាក់ងារផ្ដល់ជំនួយបែងចែកជំនួយដល់ប្រទេសចំនួន ៦៣។ បារាំង អាល្លឺម៉ង់ និងជប៉ុនប្ដេជ្ញាចិត្តផ្ដល់ជំនួយដល់ប្រទេសចំនួនជាង ១០០ នៅពេលដែល ប្រទេសក្រិចផ្ដល់ជំនួយដល់ប្រទេសចំនួនតែ ៨ ប៉ុណ្ណោះ។ បីភាគបួននៃជំនួយអប់រំទ្វេភាគីបានដល់ប្រទេសតែចំនួន ៣៨ ប៉ុណ្ណោះ។ ការផ្ដល់ជំនួយច្រើនគ្នាបែបនេះ ធ្វើឲ្យអស់ថ្លៃក្នុងការផ្ទេរប្រាក់ជាច្រើន។ គុណភាពនៃការផ្ដល់ជំនួយអាចនឹងត្រូវពង្រឹង ប្រសិនជាចំនួនមធ្យមនៃប្រទេសទទួលជំនួយអប់រំត្រូវកាត់បន្ថយនោះ។ បញ្ហានេះអាចមានហួសពីវិស័យអប់រំ។

© AMI VITALE/PANOS/EDITINGSERVER.COM

នៅអង់ហ្គោឡា ចំណុចប្រហោងស្នាមគ្រាប់កាំភ្លើងក្នុងជញ្ជាំងប្រាប់យើងអំពីសង្គ្រាមស៊ីវិលដែលធ្វើឲ្យមានជនអន្តោរប្រវេសន៍ដោយសារសង្គ្រាម២ លាននាក់

ផលលំបាកមួយគឺថា ប្រទេសទទួលជំនួយ – គិតជាមធ្យម – ត្រូវដោះស្រាយជាមួយអ្នកផ្តល់ជំនួយពី ៧ ទៅ ១២ – ដំណើរការដែលអាចធ្វើឲ្យមានការខាតបង់ថ្លៃផ្ទេរច្រើន លុះណាតែជំនួយទាំងនោះត្រូវបានសម្របសម្រួលឲ្យបានល្អប្រសើរមែនទែន។ តួលេខអាចច្រើនជាងនេះនៅក្នុងប្រទេសដែលពឹងផ្អែកលើ ជំនួយខ្លាំង។ ប្រទេសហ្សំប៊ីដែល ៤៣% នៃថវិកាអប់រំគឺជាជំនួយបរទេសធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយអ្នកផ្តល់ជំនួយចំនួន ២០។ នៅចុងទសវត្សរ៍ទី ៩០ ប្រទេសនេះមានកិច្ចព្រមព្រៀងលើកម្មវិធីវិនិយោគលើអនុផ្នែកអប់រំមូលដ្ឋាន។ ជំនួយអប់រំត្រូវបានផ្តល់ និងគ្រប់គ្រងដោយក្រសួងអប់រំ ប៉ុន្តែការអនុវត្តជាក់ស្តែងវិញ គេត្រូវបញ្ចូលលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗគ្នារបស់ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយផងដែរ។ នៅប្រទេសម៉ូហ្សំប៊ិក (២៨% នៃថវិកាអប់រំបានមកពីជំនួយបរទេស) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រផ្នែកអប់រំត្រូវបានអនុម័តនៅឆ្នាំ ១៩៩៨ បង្កើតឲ្យមានផែនការរួម និងវត្តមាននៃការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ ដែលស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំដ៏រឹងមាំ របស់រដ្ឋាភិបាល។

ការផ្តួចផ្តើមគំនិតនៃការអនុវត្តបានមុនគេ : ដៃគូអន្តរជាតិ

ការផ្តួចផ្តើមគំនិតនៃការអនុវត្តបានមុនគេ (FTI) ផ្តល់ការឆ្លើយតបអន្តរជាតិដាច់ដោយឡែកចំពោះការប្រឈមមុខនៃការធ្វើឲ្យស៊ីចង្វាក់គ្នារបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយក្នុងការគាំទ្រគោលនយោបាយជាតិ។ ភាពជាដៃគូអន្តរជាតិនេះត្រូវបានរៀបចំដើម្បីបង្កើនការរីកចម្រើនឆ្ពោះទៅសម្រេចសកលកម្មអប់រំបឋមសិក្សាទៅ មុន ឬត្រឹមឆ្នាំ ២០១៥។ ប្រកាសដោយគណៈកម្មការអភិវឌ្ឍរបស់ធានាគារពិភពលោក/អង្គការរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ឥឡូវនេះដៃគូមានរួមបញ្ចូលទាំងភ្នាក់ងារទ្វេភាគី និងពហុភាគី និងធនាគារអភិវឌ្ឍតំបន់ជាង ៣០។

នៅឆ្នាំ ២០០៤ ភ្នាក់ងារដៃគូឯកភាពគ្នាលើក្របខ័ណ្ឌមួយដើម្បីជាការណែនាំដល់ការអភិវឌ្ឍ ការ ផ្តួចផ្តើមគំនិតនៃការអនុវត្តមុនគេ (មើលតារាងខាងក្រោម)។ ឥឡូវត្រូវបានគេកំណត់ថាជា ការផ្តួចផ្តើមជាសកលដែលបើកចំហរដល់រាល់ភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយដែលចាប់អារម្មណ៍នានា និងប្រទេស ដែលមានប្រាក់ចំណូលទាបទាំងអស់។ ក្របខ័ណ្ឌកំណត់គោលដៅចំនួន ៦ និងគោលការណ៍ចំនួន ៥ ដើម្បីដឹកនាំសកម្មភាពការផ្តួចផ្តើមគំនិតដែលអនុវត្តបានមុនគេ។

គោលដៅ FTI	គោលការណ៍ FTI
ជំនួយដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់សម្រាប់អប់រំបឋមសិក្សា	ម្ចាស់ការរបស់ប្រទេស
បង្កើនជាបន្តបន្ទាប់នូវជំនួយដល់ការអប់រំបឋមសិក្សា	ខ្នាតសម្រាប់វាស់វែង
គោលនយោបាយតាមផ្នែកល្អៗនៅក្នុងការអប់រំ	ទំនាក់ទំនងជំនួយ និងលទ្ធផល
ការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការអប់រំ	ចំណាយក្នុងការផ្ទេរប្រាក់តិច
បង្កើនការទទួលខុសត្រូវចំពោះលទ្ធផល	តម្លាភាព
ចែករំលែកបទពិសោធន៏សកលនូវអ្វីដែលដំណើរការល្អ	

ទោះបីជាកិច្ចព្រមព្រៀងលើក្របខ័ណ្ឌតំណាងឲ្យការរីកចម្រើនល្អក៏ដោយ បញ្ហាជាច្រើននៅតែមាននៅ ឡើយ។ ការព្រួយបារម្ភណ៍ដំបូងគឺទាក់ទងនឹងកំរិតនៃ FTI ជាយន្តការផ្តល់ជំនួយផ្ទាល់។ រហូតដល់ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៤ មូលនិធិ Catalytic EFA-FTI បានទទួលជំនួយចំនួន ២៣៦ លានដុល្លាអាមេរិកពីអ្នកផ្តល់ជំនួយចំនួន ៤។ ជំនួយនេះមិនទាន់គ្រប់គ្រាប់នៅឡើយសូម្បីតែសម្រាប់តម្រូវការបន្ទាន់សម្រាប់ ប្រទេសដែលបានចូល FTI មុនគេក៏ដោយ[១២]។ សំនួរទី ២ ទាក់ទងនឹងកំរិតដែលសមាជិក FTI នឹងទាមទារឲ្យមានការអនុវត្តតាមខ្នាតវាស់វែង ដែលមានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌសូចនាករណ៍ លើការបញ្ចប់បឋមសិក្សាសកល ដែលទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយលើបញ្ហាដូចជាប្រាក់ខែគ្រូ និងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ។ ជាគោលការណ៍ នៅពេលដែលអ្នកផ្តល់ជំនួយនៅក្នុងប្រទេសពេញចិត្តថា ផែនការអប់រំតាមផ្នែកដោះស្រាយបញ្ហាសំខាន់ៗត្រូវបានគេចាត់ទុកថាបានទទួលការគាំទ្រ FTI ថាតើធនាគារពិភពលោក និងភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយផ្សេងទៀតទទួលយកការសម្រេចនេះឬមិនទទួលនៅមិនទាន់ច្បាស់នៅឡើយ។ ទី ៣ ដូចបានរាយការណ៍ខាងដើមរួចមកហើយ ពីសមាជិក ដែលផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យមួយចំនួនអាចនឹងមិនរាប់បញ្ចូលប្រទេសមួយចំនួនដែលការប្រឈមមុខរបស់ EFA មានលក្ខណៈធំធេងពេក។ ទី ៤ ការយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងជាងនេះទៀត ជាការចាំបាច់ដើម្បីរៀបចំផែនការសម្រាប់ការអប់រំនៅក្នុងផ្នែកទូលំទូលាយមួយ និងការកែទំរង់ដើម្បី លុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ។

ទោះបីជាមានការរីកចម្រើនខ្លះនៅក្នុងការសម្របសម្រួលសម្រាប់ការអប់រំទាំងអស់គ្នាក៏ដោយ នៅតែមិនទាន់សមស្របដើម្បីឈានទៅសម្រេចគោលដៅក្រុងដាកានោះទេ។ ជំរុញឲ្យមានឆន្ទៈនយោបាយអន្តរជាតិ និងការប្តេជ្ញាចិត្តនៅតែជាតម្រូវការដែលចាំបាច់។ កង្វះខាតធនធានបង្កើនសារៈសំខាន់នៃការធានាថា ជំនួយត្រូវតែប្រើឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន និងតម្រង់ទិសទៅប្រទេសដែលត្រូវការជាងគេបង្អស់។ ការសម្របសម្រួលឲ្យបានកាន់តែប្រសើររវាងអ្នកផ្តល់ជំនួយ ការជ្រើសរើសត្រឹមត្រូវនូវទីតិវិធីផ្តល់ជំនួយ និងការតាមដាន ដោយទៀតទាត់នូវគុណភាពអប់រំអាចជួយលើកកំពស់គុណភាពអប់រំបានជាមិនខាន។